

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

UNIVERSITY OF TEXAS RIO GRANDE VALLEY, USA

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

***ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ
РОЗБУДОВИ***

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

(23–24 листопада 2023 року)

Харків – 2023

УДК 338.1:334.7:338.246.8](477)(06)
Ф94

Редакційна колегія:

Наталія МАТВЄЄВА – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та маркетингу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Інна КИЛИМНИК – канд. юрид. наук, доцент кафедри патентознавства та основ правозастосовної діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Олександр КОЮДА – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та маркетингу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, протокол № 5 від 1 грудня 2023 р.

Функціонування суб'єктів економічної діяльності в умовах Ф94 післявоєнної розбудови: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю), Харків, 23–24 листоп. 2023 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова [та ін. ; редкол.: Н. М. Матвєєва, І. І. Килимник, О. П. Коюда]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова та ін. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 258 с.

ISBN 978-966-695-598-5

У збірнику надруковані матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Функціонування суб'єктів економічної діяльності в умовах післявоєнної розбудови», яка проходила з 23 по 24 листопада 2023 року в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова. Розглядалися питання щодо проблем та шляхів їх вирішення щодо функціонування, розвитку, управління та правового забезпечення суб'єктів господарювання в Україні в умовах післявоєнного стану.

УДК 338.1:334.7:338.246.8](477)(06)

ISBN 978-966-695-598-5

© Колектив авторів, 2023

© ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023

ЗМІСТ

Секція 1

Економічні виклики, загрози і проблеми та їх вплив на діяльність суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану

<i>Богдан Н. М., Осовець О. Е. Напрямки поствоєнного відновлення туристичної індустрії Харківського регіону .....</i>	9
<i>Жовтяк Г. А., Білобородов В. Ю. Основні тенденції ринку будівельних матеріалів України .....</i>	11
<i>Жовтяк Г. А., Богданов Р. Ф. Проблеми та перспективи розвитку будівельної галузі України в умовах війни.....</i>	13
<i>Іванов Д. С. Використання штучного інтелекту в умовах діяльності сучасного підприємства .....</i>	15
<i>Іванова О. А., Компанієць В. В. Щодо управління організацією в умовах крайньої невизначеності.....</i>	16
<i>Карачарова К. А., Сергєєв В. С. Управління фінансовою безпекою підприємства .....</i>	18
<i>Карачарова К. А., Трофимов А. Г. Оцінка фінансової стійкості банку.....</i>	20
<i>Колбасін Є. С. Переваги та недоліки модульного будівництва на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду .....</i>	22
<i>Матвєєва Н. М., Лівшиц Д. С. Економічна система України: теоретичний аспект .....</i>	24
<i>Мальований Г. О., Нікітін А. М. Сталий розвиток міст: комплексний підхід.....</i>	26
<i>Михайлов М. В. Роль держави у забезпеченні функціонування вищих навчальних закладів під час воєнного стану .....</i>	27
<i>Міщенко А. С. Вплив війни в Україні на інноваційну діяльність .....</i>	28
<i>Оболенцева Л. В., Бондаренко Ю. С. Сутність та значення інклюзивного туризму в умовах соціально-економічних викликів та загроз .....</i>	30
<i>Оболенцева Л. В., Ткач Д. П. Дослідження основних напрямів діяльності туроператорських компаній в Україні під час війни .....</i>	32
<i>Островський І. А., Воробйова В. В. Сучасні особливості підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємств на принципах відповідального інвестування .....</i>	34
<i>Пакуліна А. А., Євсєєва О. О. Індикатори кіберзагроз в системах моніторингу безпеки економічної діяльності підприємства .....</i>	36
<i>Пакуліна А. А., Соколов В. А. Економічні виклики в умовах воєнного стану</i>	38
<i>Пархоменко В. В., Мотузка О. М. Оптимізація структури капіталу підприємства та грантова підтримка бізнесу в Україні в умовах воєнного стану .....</i>	40
<i>Рибак Г. І., Висоцький Є. В. Конкурентоздатність підприємств в умовах невизначеності та ризику .....</i>	42

сформуються нові доміанти, що буде сприяти правильній реакції на непередбачувану ситуацію.

На організаційному рівні ефективно реагування на непередбачувані події забезпечується кількома основними елементами: системою раннього попередження; прозорими принципами роботи; функціонуванням інтегрованої організаційної структури для нагляду за цілісною реакцією на кризу; створенням абсолютно нових організаційних процедур.

Щодо останнього. Замість ретельного планування та контролю плану, менеджери повинні розуміти динамічні та різкі зміни та постійно реагувати на них. Необхідно не періодично переглядати статичний план, а збиратися для ітеративних сеансів прийняття рішень, структурованих навколо трьох обов'язкових вимог: виявити, спроектувати, виконати.

Менеджери повинні працювати разом, щоб діагностувати поточну ситуацію, розглянути її практичні наслідки, дослідити, як вона може розвиватися, а також визначити та виконати відповідні дії.

Менеджери повинні наполегливо ставити під сумнів усталені припущення, визнавати, що вони можуть помилятися, і відзначати пріоритетним швидке навчання на досвіді. Оскільки вони інтенсивно зосереджені на прийнятті швидких практичних рішень, менеджери також повинні бути готові змінити курс, якщо ситуація зміниться. Причому їх дії мають бути пріоритетними: першочерговими мають бути дії, спрямовані на пом'якшення «найгірших» для організації сценаріїв.

Отже, надзвичайна невизначеність нашого часу створює складне робоче середовище для керівників та організацій. Радикально змінені обставини вимагають нових форм лідерства, нових способів роботи та нових операційних моделей.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

КАРАЧАРОВА Катерина Анатоліївна,

канд. екон. наук, доцент,

СЕРГЄЄВ В'ячеслав Сергійович,

здобувач вищої освіти

Український державний університет

залізничного транспорту, м. Харків

В Україні, в умовах воєнного стану та швидких економічних змін, бізнес працює в непередбачуваному та нестабільному середовищі. Глибока економічна криза в країні створює багато непередбачуваних небезпек і загроз для бізнесу. На розвиток підприємництва також впливають нестабільна політична та соціально-економічна ситуація в країні, криміналізація суспільства, влади та бізнесу, недосконалість комерційних практик, шахрайство та корупція [1]. Крім того, кризові явища не сприяють економічному розвитку, зростає кількість збиткових підприємств та високий

рівень банкрутства, що вимагає пошуку шляхів підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання, створення та забезпечення стабільного середовища для подальшого господарювання. Для українських підприємств, які стикаються з новими проблемами конкуренції та існують у складних умовах воєнного стану, інновації та їх ефективність є основними умовами успішного та ефективного виживання. У зв'язку з цим управління економічною безпекою підприємств є надзвичайно важливим напрямом для сталого функціонування українських підприємств.

Забезпечення економічної безпеки підприємств вимагає врахування мінливих соціальних умов. Зростання міжнародної мобільності робочої сили та скорочення зайнятості може призвести до посилення кримінального впливу на діяльність підприємств, і економічна безпека підприємств в умовах глобалізації також повинна бути готова до цього. Тут слід звернути увагу не тільки на створення систем безпеки на підприємствах і в банках, а й на посилення пропаганди надійної та сильної системи захисту фінансових і матеріальних ресурсів, яка у співпраці зі своїм персоналом і клієнтами здатна протистояти будь-яким злочинним посяганням [2].

Вивчивши існуючі підходи до формування складових безпеки, вдалося виділити три такі складові:

- Економічна незалежність і самодостатність. Мається на увазі потенційна здатність держави розпоряджатися власними ресурсами та ефективно використовувати свої конкурентні переваги в міжнародних торговельних операціях.

- Стабільність та надійність економічної системи: гарантування рівних умов ведення бізнесу для всіх суб'єктів та захист економічних інтересів країни;

- Потенціал розвитку: здатність до інновацій, використання інтелектуального та трудового потенціалу країни.

Високий рівень економічної безпеки є свідченням ефективної державної політики, що базується на ситуативному та системному підході до вивчення внутрішніх і зовнішніх загроз. Така політика дозволяє країні долати кризові явища, впроваджувати інструменти механізму управління економічною ситуацією та забезпечувати належне функціонування механізмів соціального захисту населення. Розуміння економічної безпеки передбачає здатність забезпечити стабільний економічний розвиток суспільства. Слід зазначити, що змінюється підхід до визначення відповідальних інституцій за забезпечення безпеки, на які покладалися державні органи влади. Держава відіграє провідну роль у відтворенні системи безпеки [3]. На мікрорівні економічна безпека проявляється у забезпеченні нормальної та стабільної роботи підприємств і запобіганні витоку інформації.

Отже, економічну безпеку підприємства можна трактувати як процес найбільш ефективного використання виробничо-економічних ресурсів та підприємницького потенціалу підприємства, що дає змогу підприємству успішно протистояти можливим ризикам і зовнішнім загрозам та своєчасно досягати поставлених цілей і завдань відповідно до обраної стратегії розвитку. Це дає можливість підприємству Основними цілями управління економічною

безпекою є забезпечення найбільш ефективного функціонування, найбільш продуктивної роботи операційної системи, економного використання ресурсів, забезпечення певного рівня трудового життя працівників та якості бізнес-процесів на підприємстві, а також постійне стимулювання зростання наявного потенціалу та його стабільного розвитку.

Нестабільний стан економіки змушує підприємства ретельно контролювати всі процеси з метою забезпечення безперебійного виробництва та реалізації продукції, захисту ринку та протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам. Тому перед керівництвом підприємств постає важливе завдання забезпечення економічної безпеки. Як багатогранне поняття, економічна безпека підприємств поєднує в собі зовнішні та внутрішні елементи, а отже, впливає одночасно на декілька складових економічної безпеки. Варто зазначити, що всі складові економічної безпеки взаємопов'язані та певним чином впливають одна на одну.

Список використаних джерел:

1. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2003. – 608 с.
2. Зубка М.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник. Київ. 2012. 222 с.
3. Ареф'єва О.В., Кузенко Т.Б. Планування економічної безпеки підприємств. К.: Вид-во Європ. ун-ту. 2005. 170 с.

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

КАРАЧАРОВА Катерина Анатоліївна,
канд. екон. наук, доцент,
ТРОФИМОВ Андрій Геннадійович,
здобувач вищої освіти
Український державний університет
залізничного транспорту, м. Харків

В умовах військового стану банківська система стикається з багатьма перешкодами, тому оцінка фінансової стійкості банку є надзвичайно важливою складовою фінансової стабільності та успіху будь-якого комерційного банку. В обставинах фінансової кризи, ускладненими умовами праці під час збройної агресії, та зростаючих вимог до капіталу, банківський менеджмент стикається з різними проблемами, серед яких є підтримання ліквідності на достатньому рівні, рівня капіталізації, рентабельності, якості портфеля активів тощо. В сучасній економіці банки, як фундаментальні інститути фінансової системи відіграють важливу роль підтримання фінансової стабільності не лише як суб'єкта господарювання, а й економіки усієї держави, тому ефективне управління є важливою складовою фінансової стабільності та стресостійкості.

Електронне наукове видання

**ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

(23–24 листопада 2023 року)

*Матеріали конференції опубліковані в авторській редакції
мовою оригіналу*

Відповідальний за випуск *Н. М. Матвєєва*

Технічний редактор *О. П. Коюда*

Підп. до друку 12.01.2024. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 15.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: office@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.